

של שר-הפנים לשעבר ואשתו של ח"כ חרות לשעבר שמואל (מוקיי) כץ, לו נישאה בטכס אזרחי בלונדון. בסניף בארצות הברית הכירה ליה את כתב הבוקר באמריקה, אייזיק רמבה עבה-המשקפיים, לשעבר מז' כירו הפרטי של זאב דובוטינסקי. אייזיק היה מוכן להצטרף למחנה הרביוניסטים לשעבר, ההולך וגדל בין כתלי הבוקר, אחרי שהצעה למנותו כעורך הרוח מתה באיבה.

מאחר שמספחת רוקח היא בעלת הדעה המכרעת בענייני הבוקר, יש כל הסיכויים שהצעת האשה תהפוך להחלטת ההנהלה.

קיבוצים 9 כלות ל-11 אחים

בין חברי הקיבוצים ידוע היטב, כי כאשר עובדת משפחה את המשק, האשה היא ה' גורמת. השבוע התברר, כי המצב עוד גרוע מזה: נשים רבות מונעות הקמת משפחה ב' משק, על-ידי כך שאינן באות אליו. בקיבוץ המאוחד, על כל פנים, ישנן 45.5% חברות מכלל החברים, כלומר תשע נשים בערך על כל 11 גברים.

הסובלים העיקריים מן המצב הם הקיבוצים צים הצעירים, אייל, גשר, מנחיים, מלכיה, מנרה, משגב-עם, נוהאור, נחשולים ופ' מ'חצובה - כל אלה אינם מכילים אפילו

שתי נערות על כל שלושה בחורים. המאושרים ביותר: בית-אורן וגליליים, בהם מספר החברות עולה על מספר החברים. לאלה נותן שבועון הקיבוץ המאוחד בקיבוץ עצה ידידותית: "חברים! חושו ונעלו את שערי המשק!"

משפט על פסי החוק

הדבר דמה יותר לשיבת רעים או לשיבת בת הודת-תכנון מאשר למהלכו של אחד ה' משפטים החשובים ביותר במדינה, שהתנהלה בלשכתו הפרטית הצרה של השופט המחוזי בנימין זאב (על-שם הרצל) זוהר, בבית-ה' משפט המחוזי בחיפה. אותה שעה הוקדשה לסיכומי העדויות במשפטו של דב טילו, נהג אגף, הנאשם בהריגת 12 נוסעים מתוך רש' לנות, שעה שנהג באוטובוס שהתנגש ב' כבת בנובמבר אשתקד.

מצידו האחד של השופט ישב, צעיר וקרח, נציג התביעה עורך-דין יוסף מרגלית, שהצ' טיין בהבעת-פנים עדינה ונעימה. לידו הש' ישב הפרקליט המבריק יעקב סלומון, בעל השער המכסיף והלשון השנונה, שבא להגן' לא על טילו בלבד, אלא, למעשה, גם על אגף, כי חיובו בדיון של טילו יחייב גם את הקיאופראטיב בתשלום פיצויים לקרבנות ב'

סך מאות אלפי ל"י. לידו ישבו הנאשם ואש' חו, כמה מבין נהגי אגף. וכמה עתונאים, כמובן.

סלומון: "לזכות" בסכמו את עור' יות ההגנה, כשהוא עוזר מדי פעם בספרים עבי-כרס, טען עורך-דין סלומון:

- החוק אינו מגדיר מה זאת "זהירות", שולחי נהג באופן כללי בזהירות.
- טילו יכול כבר ליהנות מהספק, מאחר שהרכבת נסעה במהירות מופרזת של 72 קילומטר לשעה.
- היו עדים רבים שלא שמעו כל צפירת רכבת, מכאן שנהג הקטר לא צפר לפני ה' הצטלבות, דבר שהיה מחייב לעשותו.
- רבים מבין העדים לא ראו כל אור של קטר, מכאן שהקטר לא נסע באור דלוק.
- העיקר: הדרך בה קרה האסון הייתה בבעלות המועצה האזורית אזור הנעס, דהיי' נו, היתה זאת דרך עירונית, ולפי החוק אין חובת היעצרות חלה על דרך עירונית, אלא לפני מחסום או תמרור. מאחר ששני הדב' רים לא היו בהצטלבות סגניות זו, אין להא' שים את נהג האוטובוס דב טילו, ועל השור' פט לזכותו מכל אשמה.

בפקחות ובחריפות בלתי מצוייה התבסס סלומון בדבריו על עשרות עדויות, סתירות בעדויות והקישט, וכשגמר ריחפה בלשכת' השופט אחירת הצלחה. "כעת כבר לא בנקל

יוכל השופט להרשיע את טילו", אמרו יוש' בי המזנון בהפסקה שלאחר הנאום.

מרגלית: "להרשיע" גם הקטגוריה לא טמנה את ידה בצלחת, התכוננה למשפט זה כדבעי, בידעה כי מולה ניצב אחד התור' תחים הכבדים. טען עורך-דין יוסף מרגלית:

- לפי החוק הקיים בארץ אין הרכבת צריכה להעמיד שומרים ליד הצטלבויות-רכב' בת או להקים מחסומים, אלא שכל החובות חלות במקרה זה על הנהג ועל הולך הרגל. במקרה ואין כל הגדרה מסויימת, הרי חלה, כמובן, חובת הזהירות הכללית בה נהג נהג' הקטר רונוה, והא' ראייה - הוא הצליח לע' צור את הרכבת אחרי ההצטלבות.
- זכות-הדרך היא שונה נתונה תמיד ל' רכבת, על-כן לא היתה כל סיבה שנהגיה' קטר יעצור לפני ההצטלבות. יתר-על-כן, ב' שעה שראה נהג-הקטר את האוטובוס כמה עשרות מטרים לפני ההצטלבות, היתה הדבר' מוכן מאליו שנהג האוטובוס יעצור ויתן ל' רכבת לעבור, כפי שזה נהוג וכפי שהחוק דורש זאת.
- נהג-הקטר צפר כחוק לפני ההצטל' בות, כפי שהעידו כמה עדים.
- נהג-הקטר נסע בפנסים מוארים. ההור' כחות לכך: (1) נהג-הקטר ופקח-הרכבת ב' קו לפני הנסיעה את האורות. (2) עדים מבין נוסעי האוטובוס העידו על כך. (3) אין לה' ניח שנהג-קטר יסע מרחק של 14 קילומטר, מחיפה עד למקום האסון, בחשיכה גמורה, שעה שכל בול-עץ או מפעז אחר המונח על פסי-הרכבת עלולים לגרום לאסון.

אין זה נכון שהנהג לא ראה את אור' רוח הרכבת. לפי חקירות המשטרה (צילור' מים ממרחקים שונים) הובר: (1) ניתן לר' אות מהמפגש את אור הרכבת במרחק 60 מטר. (2) מהכביש, במרחק 35 מטר מהמפגש, ניתן לראות את אור הרכבת במרחק 115 מטר. (3) אלומת האור של הרכבת עצמה נראית כ-300 מטר לפני הרכבת. ומכאן: אם לאור כל הנתונים הללו לא השיגח הנהג ב' אור, הרי היתה זאת רשלנות פושעת.

אין זה נכון כי הדרך בה קרה האסון היא דרך עירונית, כי אין היא עוברת באותו' מקום שטח בנוי (בצפיפות) ואין בה כל שלט המעיד על שטח בנוי. לפיכך היתה חר' בת היעיצרות בחוקפה.

כרי פאתוס. דברי שני הצדדים נקראו ברובם מן הכתב, כשהם נעזרים מדי פעם, לחיווק דבריהם, במפת התאונה. הם דיברו בשקט ובמתנות. לא היו אלה נאומים חוצ' בילהבות. ברור היה כי לא דברים הנאמרים בפאתוס דרמאטי, אלא העובדות וסעיפיה' חוק בלבד הם שיקבעו את הרשעתו או זי' כויו בדיון של דב טילו.

תעודות מכתבי המהאטמה

הופעת-הבכורה של עורך-דין צעיר וצנום בשם מהיגוס קרמטשנד גאנדי, מחולל תנור' עת-השחרור ההודית, היתה בימי מלחמת' העולם הראשונה, עת נאסר בכלא פולקס' רוטט שבדרום-אפריקה יחד עם ידידו הטב' עוגי היהודי הרמן קלנבך, או לא העלה, מן הסתם, על דעתו כי למאסר זה יהיו הדים דוקא ב-1955 בישראל, וכי מכתביו האינטימיים ביותר אל ידידו יתגלגלו אל קיבוץ השומר-הצעיר שובל שבנגב.

הרמן קלנבך יליד ליטא (1871), היגר בצעירותו, ככלפי יהודים אחרים, לדרום-אפריקה. שם עסק במטעים ובעסקים אחרים והגיע לעושר רב. מלבד עושרו היה להרמן הצעיר גם שגינות מיוחדים. הוא הקים ל' עצמו אחווה לדוגמה, קרא לה בשם "אחו' זת טולסטוי", לרמוז על האהבת-הבריות שפי' עמה בו ושיחתה המציית תורתו של הסופר הרוסי הדגול.

יצא הפסדו בשכרו. ב-1904 פגש ל' ראשונה את מי שהפך לאחר מכן לידידו הטוב - מהאטמה גאנדי, שבא להילחם ל' זכויות בני עמו בדרום-אפריקה. מפיו שמע קלנבך בפעם הראשונה על צורת מל' חמת-חופש חדשה: ההתנגדות הפסיבית - הסטיאגראחה. בעזרתה זכו ההודים בהכרה חלקית בכוחותיהם בדרום-אפריקה, ולאחר מכן בעצמאות הודו שהיתה נתונה לשלטון הבריטיים.

הרמן קלנבך היה אחד הלבנים הבודדים בדרום-אפריקה שהיבין באותה השנים לרוחם של ההודים ותמך בדרם בכל מאודו. הוא אף נענש לא פעם על כך ונחשב בכלל ל'

עכו, עיר פריצות

השופט: היה כדאי להעיר את תשומת-לב המחוקקים שיושבי-ראש של קלפי ידע לפחות לקרוא ולכתוב עברית, ויהיה בעל השכלה מינימלית.

פרקליט המחוז: גם לחברי-כנסת ולשרים אין הגבלת-השכלה.

השופט: לשרים יש לפחות עזורים.

הרפתקאותיה של תמר

ב ענת השכחה גבוהה יותר היתה העדה האחרונה. תמר בחושי, צעירה צנומה ויחסינית, שנראתה כבת 14, שלחה מבט בוהה לתוך אור האולם. היא נעמדה על דיוכי העדים כשהיו רחב משתפך על פניה, שהופנה יותר ויותר לעבר פקידו הצעיר של השופט.

תמר: לפני חודש מלאו לי 16. בזמן הבחירות הייתי משקיפה מטעם מפא"י בקלפי.

השופט: קול, זה זכר או נקבה?

תמר: (מחויקה יד בפה, מחייכת): אינני יודעת.

בשעת מניין הקולות רשמו כל הנוכחים את המספרים. הסיכום לא התאים. אולם אחרי-כך השוו את החשבונות והם התאימו.

השופט: מה דעתך על המעטפות האלה, האם זה לא היה מושך לסחוב כמה מין ולהביאן הביתה או לבית-הספר?

תמר: (מחייכת חיוך אווילי): לא יודעת. אני לא יודעת מה קרה ל-104 המעטפות שנעלמו. גם לא חקרו אותי בעניין זה.

מסתבר שתמר נתבקשה על-ידי יושבי-ראש הקלפי לכתוב את הפרוטוקול. כשגמרה, הלכה הביתה, בשעה 3 לפנות בוקר.

השופט: זה לא היה מאוחר בשבילך? הורייך לא דאגו לך?

תמר: כן, הם כבר חיפשו איתי.

ריח שזי שושנה

ב עוד שעור-הדיון מנחם ואקסמן טעו בשם המבקש כי הזיפיים הספיקו כדי להכניס לעירייה לפחות איש אחד שלא נבחר כחוק. כבר פרקליט-המחוז כי איהסדרים לא שינו דבר. "אפילו אם תקראו לשושנה בשם אחר, הריח נשאר אותו ריח".

היתה זאת עקרה נכונה. גם השאלה היתה רק: מה היה הריח? אותה שעה ישבו שני ערבים באולם על גחלים. הם היו נציגי הרשימה הערבית של מפא"י, וגם הם רצו לערער. אולם במסדרון נמשכו למשאומתן מהיר. אחרי הכל, הם נכנסו כבר לקואליציה. כמה הבטחות, וערעורים בוטל.

כעבור יומיים נתן משה צעיוני את פסק-הדין. דעתו: "כדי למנוע לזות שפתיים, מן הראוי היה שהמשטרה תודרו בחקירתה... ציבור הבוחרים רשאי לדעת מה אמת בטענה שקולות בוחרים נקנו על-ידי רשימה מסויימת". אך מאחר שאין להעניש את הרבים בעד מעשם של יחידים, לא ביטל צעיוני את הבחירות.

אולם גם צעיוני לא יכול היה להתאפק מלהעיר הערות אחרות: "נתגלתה לפני תמונה די עגומה של סדרי הבחירות, שאינה מוסרפה כבוד לדמוקרטיה... ושיכולה לעורר דאגה רצינית אצל כל אלה שטהרת הבחירות... יקרה ללבם... אף על פי שאני דוחה את בקשת המבקש (לבטל את הבחירות) איני מטיל הוצאות המשפט על המבקש, בגלל התועלת הצבורית שבגילוי פגמים בסדרי הבחירות למועצת עיריית עכו".

הוסיף השופט בנימה חסרת-תקדים: "צר לי שאיני רשאי להטיל הוצאות על הצד הנוכח. כל צד ישא בהוצאותיו".

היתה זאת סתירת-לחי מצלצלת למוסדות האחראים לפריצות בחומת החוק בעכו ובכל שאר הערים ברחבי הארץ.

ל מחרת יום הבחירות לכנסת יצא העולם הזה בגילוי שגילה את היוזע לכל: עשרות אלפי קולות נמכרו ונקנו. דרישתו לערוך חקירה לאומית בברר לא נתקבלה על-ידי המפלגות, שהיו עסוקות מדי בחלוקת הכסאות והתיקים. רק בשבוע שעבר הגיעה שערוריית הדמוקרטיה הישראלית לבית הדין: אולם בית-המשפט המחוזי מס' 2 בחיפה, שהיה במאד עד אפס מקום, עת נכנס השופט הממוסף משה צעיוני לדון בקדריים המיוחדים-בימים ששררו ביום הבחירות בעכו.

צעיוני ועכו היו מכרים וותיקים. עוד לפני ארבע שנים ביטל צעיוני את הבחירות לעירייה זו, אחרי שהנתגלה כי המעטפות היו שקופות. הפעם דרש את ביטול הבחירות העירוניות רמזי כורי, נציג מקיף טענות: יהודי טוב בשם אברהם רוזן, נתפס על-ידי המשטרה באשמת תשלום כסף לבוחרים לפני הבחירות. מלבד זאת היו עוד כמה פרטים קטנים שציינו את יום הבחירות בבית-ההצלבים העתיקה:

- 50 מעטפות נעלמו ממשרד-הבחירות אחרי שנחתמו על-ידי פקיד הבחירות.
- בקלפי 7016 נמצאו 104 פתקי-בחירות (של כל המפלגות) יתרים על מספר המעטפות.
- פתקים בלתי-חוקיים של רשימת ערביי מפא"י (י"ד) הוכשרו על-ידי מחיקת שמה של מפלגה אחרת.
- בוחרים רבים לא נכללו ברשימת הבוחרים.

פרויד בבית-המשפט

ר אשון העדים היה ישראל איינשטיין, גבר קרח וצנום, ששימש כיושבי-ראש ועדת הבחירות בעכו. בניגוד למאיתמטיקאי המנוח, בעל אותו שם, לא הצטיין בדייקנות הביטוי.

איינשטיין: נרשם מספר הקולות המסומקים.

השופט: האם אין זאת פליטת-פה פרודיסטית?

איינשטיין: התכונתה למספר הקולות שסופקו על-ידי הבוחרים. לא היו שום קולות מסומקים.

מאיתמטיקה אחרת השתקפה בפרשת רוזן, קונה-הקולות. נסתבר שרוזן הוא פילנתרופ מופלג. הוא נתן כסף לאנשים כדי לתמוך בהם, אך לא כדי שיבחרו ברשימתו (הפועל-המזרחי-המזרחי). הוכח אמנם שנתן כסף ליהודי אחד תושב חלי-אביב, כדי שיוכל לנסוע ולבחור בעכו, אולם מי יודע אם איש זה בחר במפלגת רוזן? ובכלל - חקירה המשטרה טרם נסתיימה. כפי שהעיד פרקליט-המחוז רבינוביץ.

השופט: עברו כבר חודשיים מאז הבחירות. המשטרה כבר יכלה מזמן לסיים את חקירתה. הרי פגרת בתי-המשפט לא חלה על המשטרה.

רבינוביץ: הוכח כי לשבעה מבין 27 האנשים שנרשמו בפנקס הקבלות של רוזן לא היתה בכלל זכות-בחירה.

קול מן הקהל: יש להעמידם למשפט באשמת מעילה באמון. הם קיבלו כסף בטענות שוא.

השופט: מה מספר הקולות שיכלו להשפיע על בחירת ציר?

איינשטיין: (מתוך הקהל): 34 קולות יכלו להכריע (להעביר מקום אחד של מפ"ם לחזית הדתית).

כדאי דדעת לקרוא

עיר שחום ומתולתל, לבוש מכנסיים כחולים, עלה על הדוכן. היה זה עומר הווארי, 27, יושבי-ראש הקלפי מס' 7016, מערבי מפ"ם. הווארי התייחד עם הקלפי בגמר יום הבחירות, אחרי שצגי כל הרשימות חתמו על הפרוטוקול והסתלקו. הוא לא ידע מה קרה ל-104 המעטפות החסרות. הוא לא ידע גם לקרוא ולכתוב.